

Plan for bekæmpelse af hjemløshed i Frederikssund Kommune

Forord

Folketinget forventes i 2023 at vedtage en "Hjemløsereform", som lægger op til et endnu større fokus på "Housing First-metoden", og ved at ændre på refusionsreglerne giver kommunerne et incitament til en tidlig indsats med hurtig hjemtagelse af borgere, der har taget ophold på herberg.

Frederikssund Kommune har allerede en indsats for hjemløse, der tilstræber at give en tidlig og hurtig indsats, men arbejder ikke 100 % efter Housing First-metoden.

Denne plan har til hensigt at bringe Frederikssund Kommunes indsats for hjemløse endnu nærmere anvendelsen af Housing First-principperne og dermed være et bidrag til en endnu bedre indsats overfor denne udsatte gruppe.

Denne plan omhandler ikke kun de hjemløse, der søger ophold på herberg, men også andre grupper, som f.eks. unge der ikke længere har mulighed for at bo hjemme og lever på "sofaer" ude i byen og voksne, især mænd, der grundet alkoholmisbrug ikke har nogen bolig og lever på gaden.

I seneste hjemløseopgørelse fra 2022 blev der registreret 28 hjemløse i Frederikssund.

Hertil kommer et "mørketal" hvor Ungekontakten f.eks. vurderer, at ca. 30 af de unge, de har kontakt til, reelt er uden en bolig. På boligbehovslisten står der konstant mellem 70 og 150 borgere opskrevet til en bolig.

Planen danner også grundlag for, at kommunen kan opnå tilskud til huslejen i almene boliger til boligsøgende med et akut boligbehov og lav betalingsevne.

Planen har 7 indsatsområder:

1. Der skal arbejdes ud fra Housing First-principperne
2. Personer i målgruppen skal identificeres og hjælpes
3. Flere billige boliger
4. Samarbejdet med boligorganisationerne skal styrkes
5. Handleplaner og økonomisk støtte
6. Samarbejdet internt og eksternt styrkes
7. Kompetenceudvikling

Planens 7 indsatsområder vil i løbet af 2023 blive udmøntet i konkrete initiativer og handleplaner for indsatsen i 2024 og frem.

Indsats 1: Der skal arbejdes ud fra Housing First-principperne

Housing First bruger boliger som et udgangspunkt snarere end et mål. I en Housing-First-indsats tilbydes der en bolig, før der ydes anden støtte. Derfor hedder det Housing First (Bolig Først). Housing First-indsatsen fokuserer på straks at gøre en borger i stand til at bo i sit eget hjem som udgangspunkt for, at der kan arbejdes med borgerens andre problemstillinger.

Housing First-tilgangen bygger på otte kerneprincipper:

1. Boligen som en basal menneskeret
2. Respekt, empati og medmenneskelighed over for alle borgere
3. En forpligtelse til at arbejde med borgeren, så længe de har behov
4. Selvstændige boliger i almindeligt byggeri
5. Adskillelse af bolig og støttetilbud
6. Udgangspunkt i borgerens behov og selvbestemmelse
7. Recovery-orientering
8. Skadesreduktion

Kerneprincipperne beskriver tilsammen den praksis, der skal være til stede for at udføre en Housing First-baseret indsats. Uddybende beskrivelse af principperne findes i bilag 1.

Udover at flytte borgeren i egen bolig indeholder Housing First-tilgangen en helhedsorienteret og fleksibel social og praktisk støtte, der tager udgangspunkt i den enkelte borgers behov. Støtten gives som en udgående funktion, primært i borgernes eget hjem. Støtteintensiteten kan stige og falde afhængigt af borgerens behov.

Der anvendes tre evidensbaserede bostøttemetoder til at yde individuel, intensiv bostøtte i Housing First:

- Intensive case-management (ICM)
- Assertive Community Treatment-team (ACT-team)
- Critical Time Intervention (CTI)

Få hjemløse borgere ses i kategorien invaliderende hjemløshed, hvor der kun i ganske begrænset omfang kan opnås en udviklende indsats, hvor der i stedet målrettes opnåelse af en bedring af livskvaliteten i form af en vedligeholdende indsats. Her tilrettelægges en fælles indsatsplan ud fra støttebehovet, herunder med Visitationen f.eks. for bevillinger af personlig pleje/hjemmehjælp, misbrugsbehandling og støtte i eget hjem (ved anvendelse af ACT/M-ACT-metoden).

Indsats 2: Personer i målgruppen skal identificeres og hjælpes

Ved sidste hjemløsetælling fra VIVE i 2022 blev der talt 28 hjemløse i Frederikssund kommune. Dertil vurderes det, at der er et mørketal i forhold til et antal personer, der bor på "gaden", og som kommunen ikke er i kontakt med, og dermed ikke indgår i opgørelsen.

Der er en del, der tager ophold på herberger samt som i forbindelse med udslusning fra misbrugsbehandling, har et akut boligbehov.

Hertil kommer en gruppe personer, som overnatter hos familie og venner. Der ses ligeledes en stigning i antallet af fagedretssager med udsættelse til gaden/herberg.

Ved kontakt med kommunen, skal der fremadrettet være et særligt fokus på borgerens boligforhold, og hvis deres boligforhold er truede, eller de er boligløse, skal der så vidt muligt igangsættes en helhedsorienteret indsats og tilbydes en handleplan.

I det opsøgende gadearbejde skal der være mere fokus på finde udsatte, der i dag ikke har kontakt eller meget lidt kontakt med kommunen, og i arbejdet med denne gruppe skal Housing First implementeres, således at der med den fornødne støtte arbejdes hen imod, at den udsatte gøres klar til at tage skridtet fra gaden til egen bolig.

Indsats 3: Flere billige boliger

I kommunen er der mangel på billige boliger til månedligt 3.500 kr. og derunder. Den primære imødegåelse af hjemløshed for vores borgere består i at sikre, at der er tilstrækkeligt med boliger, som modsvarer borgernes betalingsevne.

I Frederikssund kommune er der 137 familieboliger med en husleje på 3.500 kr. eller derunder.

De nuværende særaftaler med boligorganisationer om anvisningsretten skal gennemgås i samarbejde med boligorganisationerne med henblik på, at gøre det lettere at anvise boliger til de hjemløse. Aktuelt har administrationen taget initiativ til en drøftelse med Frederikssund Andelsboligforening herom.

Den aktuelle boligmasse skal analyseres nærmere for at klarlægge, hvor mange boliger, som reelt bliver ledige på årsbasis, og om disse boliger er egnede til de forskellige målgrupper i kategorien hjemløse.

Indsats 4: Mere fokus på anvisninger og samarbejde med boligorganisationerne

Kommunale medarbejdere i de opsøgende funktioner kan opskrive borgere på den interne boligbehovsliste med beskrivelse af mulig betaling af boligudgifter samt evt. særlige sociale behov. Når en bolig fremsendes til anvisning, udpeger Boligudvalget i dag borgere til boligen ud fra økonomiske og sociale kriterier.

De aktuelle behovskriterier for tildeling af boliger skal gennemgås og nytænkes i forhold til Housing First-principperne.

Housing First-principperne skal yderligere implementeres i sagsbehandlingen i Boligudvalget, således at principperne konkret operationaliseres i arbejdet.

Ved boligplacering af en hjemløs skal samarbejdet med boligorganisationerne intensiveres, således at viden om eventuelle udfordringer i forhold til opretholdelse af egen bolig viderefremmes og håndteres løbende. Målet er at undgå unødvendige udsættelser.

Indsats 5: Handleplaner og økonomisk støtte

Borgere i hjemløshed er i høj grad præget af komplekse udfordringer, og godt fire ud af fem personer i hjemløshed har et misbrug, en psykisk lidelse eller begge dele. Derudover har personer, som lever i hjemløshed, ofte øvrige sociale problemer i form af manglende tilknytning til arbejdsmarkedet, skrøbelige eller brudte netværk, gæld og kriminalitet. Tyngden og kompleksiteten af borgernes problemer stiller særlige krav til at sikre, at borgerne mødes af en helhedsorienteret og rehabiliterende indsats.

Udsatte, som får tilbudt en bolig, skal tilbydes den fornødne boligstøtte efter de tre anerkendte støttemetoder CTI, ICM eller ACT, således at deres mulighed for at blive i egen bolig optimeres jf. Indsats 1.

Disse borgere med komplekse udfordringer skal have tilbud om en handleplan, således at de får en helhedsorienteret indsats med parallelle indsatser, hvis dette er en mulighed. Der skal være tæt samarbejde mellem Rådgivningshuset/Ungekontakten og Boligudvalget for at sikre sammenhæng mellem indsatserne.

Ved overgang til egen bolig skal den hjemløse have håndholdt hjælp til at søge om økonomisk hjælp til indskud og betaling af husleje.

Indsats 6: Samarbejdet intern og eksternt styrkes

Der tilrettelægges et koordineret samarbejde med kommunens nye misbrugstilbud, psykiatrien, politiet samt øvrige afdelinger i kommunen.

Samtidig er der et tæt samarbejde med de herberger, kommunens borgere opsøger, primært i form af opsøgende besøg fra Rådgivningshusets opsøgende medarbejdere kort tid efter indskrivning med henblik på en individuelt tilrettelagt handleplan.

Samarbejdet med psykiatrien, misbrugsbehandlingen, herberger mv skal optimeres i forhold til anvendelse af Housing First-principperne, via dialogmøder og retningslinjer for samarbejdet.

Indsats 7: Kompetenceudvikling

Frederikssund kommune har kun i mindre grad arbejdet med Housing First-principperne, og der vil derfor være et behov for kompetenceudvikling af en bred gruppe af medarbejdere i forhold til brug af metoderne mv.

Medarbejdere skal opkvalificeres i forhold til arbejdet med hjemløshed og Housing First-metoden med kurser og rådgivning. Kortlægning af behov hos de forskellige medarbejdergruppers behov skal foretages.